

Bevrijding in Mauthausen

Tegen het einde van de oorlog hebben de nazi's de concentratiekampen in het oosten ontbond en dreven de zeer verzwakte gevangenen meestal onder onmenselijke omstandigheden te voet in het westen. Anderen, zoals Hannelore, werden in de winter van 1944/45 in veewagens door Europa vervoerd. Velen overleefden deze zogenaamde dodenmarsen niet. Hannelore werd in maart 1945 van het werkkamp Freiberg naar het concentratiekamp Mauthausen in Oostenrijk getransporteerd.

Deze laatste weken, terwijl wij met de zigeuners¹ in deze ruimte vegeteerden met tussendoor appèl staan, gingen als een nare droom langs mij heen, zodat ik mij geen verder détail meer kan herinneren. Ik weet alleen nog dat we sedert onze aankomst in het Lager Mauthausen niets meer van de SS-Scharführer noch van zijn helpers of andere SS-ers hebben gezien. Ze moeten al in deze aprildagen gevlucht zijn, nog voordat de Amerikaanse troepen het Lager bezetten. Hoe en wat wij te eten kregen weet ik ook niet meer. Op een ochtend riep plotseling iemand: 'Er waaien witte vlaggen van het Oberlager, dit moet de bevrijding zijn'... Niemand jubelde of reageerde met blijdschap. Wij waren volledig afgestompt door alle ellende, die wij achter ons hadden. In Theresienstadt had iemand een lied gemaakt:

'Wenn die weissen Fahnen wehn Werden wir uns wiedersehen. Und die Welt wird schön, Wird so wunderschön... Wenn die weissen Fahnen wehn...'	'Als de witte vlaggen wapperen zullen we elkaar weerzien En de wereld zal mooi worden Zo ontzettend mooi... Als de witte vlaggen wapperen...'
--	---

Dat lied klonk wel in ons hart, maar we zongen het niet en we waren ook niet blij. Wij waren dodelijk verzwakte skeletten en voor velen waren de 'weissen Fahnen' te laat gekomen. Wij waren geestelijk en lichamelijk verlamd. In de allereerste dagen konden we niet meer rechtop lopen, maar moesten van zwakte kruipen.

Uit de schriftelijke herinneringen "Zolang er nog tranen zijn" met toestemming van de auteur - Hannelore Grünberg, P. 120

¹ Destijds de algemene naam voor Sinti en Roma, die ook werden vervolgd door nazi-Duitsland. De Duitse nationaal-socialisten en hun helpers vermoorden in Europa tussen 90.000 en 150.000 Sinti en Roma gedurende de Tweede Wereldoorlog.